

Autorska koncepcja programowa i organizacyjna Żoliborskiego Domu Kultury na lata 2025-2030

Spis treści:

I. Wprowadzenie	2
II. Wyzwania Żoliborskiego Domu Kultury na lata 2025–2030	3
1. Widoczność	5
2. Uznanie	6
3. Stabilność	6
III. Misja i wizja	7
1. Misja	8
2. Wizja	8
IV. Strategie i kierunki działań Żoliborskiego Domu Kultury na lata 2025–2030	9
1. Kultura bliskości, bliskość kultury	9
2. Naturalne zbliżenie	11
3. Wellbeing Lab: Żoliborz	13
4. Edukacja kulturalna przez całe życie	14
5. Mikro działania	16
V. Żoliborski Dom Kultury w rzeczywistości zmian	17
VI. Miejsca działań	18
1. Śmiała 21 - Laboratorium Twórcze	19
2. Fort Sokolnickiego/Prochownia Południowa – Fort OUT	20
3. Miejsce Aktywności Lokalnej i Centrum Lokalne Żoliborz	21
<u>VII. Podsumowanie</u>	<u>21</u>

I. Wprowadzenie

Dom kultury tworzony z troską o drugiego człowieka powinien być jak otwarta, żywa powieść. Pisana wspólnie. Wypełniona głosami i myślami, które wcześniej mogły być niesłyszane. Historiami, które potrzebują bezpiecznej przestrzeni, aby mogły wybrzmieć.

To miejsce, gdzie różnorodność stanowi fundament a każda myśl, działanie i tworzenie zakorzenione jest w empatii i szacunku. To przestrzeń, w której inkluzywność jest realną praktyką. W centrum zainteresowania nowoczesnej instytucji kultury jest **człowiek**, jego historia, doświadczenie, wrażliwość, ciekawość, kondycja psychiczna.

Ambicją tej koncepcji jest stworzenie miejsca zapraszającego, włączającego, słuchającego i zbliżającego ludzi, gdzie projekty kulturalne tworzone są po to, aby **budować relacje i wspólnotę**.

Chcę, aby Żoliborski Dom Kultury był organizacją wrażliwą, głęboko osadzoną w kontekstach społecznych. Organizmem, który chłonie lokalne narracje, emocje odbiorców, sąsiedzką tożsamość i wartości.

Żoliborski Dom Kultury ma być instytucją prowadzącą dialog, inspirującą i poprawiającą życie codzienne mieszkanki i mieszkańców dzielnicy. Zwłaszcza w kontekście walki z samotnością.

Będę dążyła do tego, by wspólne spędzanie czasu w Żoliborskim Domu Kultury stało się narzędziem pomocnym w porozumiewaniu się, przekazywaniu sobie doświadczeń, budowaniu wspólnych kodów, tworzeniu solidarnych wartości.

II. Wyzwania Żoliborskiego Domu Kultury na lata 2025–2030



Żoliborski Dom Kultury rozpoczął swoją działalność 1 lipca 2022 roku. Pierwsze sześć miesięcy istnienia instytucji poświęcone było procesom badawczym, konsultacyjnym oraz organizacyjno-prawnym. Uruchomiłam procedury związane z rozpoczęciem działalności instytucji, rozpoczęłam wyposażanie jej w podstawowy sprzęt niezbędny do prowadzenia działalności statutowej.

W struktury Żoliborskiego Domu Kultury zostały włączone dwa Miejsca Aktywności Lokalnej: Centrum Lokalne Żoliborz i Miejsce Aktywności Lokalnej. Przejęto w dzierżawę Fort Sokolnickiego i rozpoczęto prace nad zaadaptowaniem go do potrzeb prowadzenia edukacji kulturalnej i artystycznej. Przeprowadziłam pierwszą rekrutację i rozpoczęłam jeden z najważniejszych procesów: budowanie **ZESPOŁU** instytucji.

Podejmowane przeze mnie działania zmierzające do zaistnienia instytucji na kulturalnej mapie Warszawy poprzedzone były:

- konsultacjami społecznymi,
- badaniami,

- diagnozą potencjału kulturowego i społecznego dzielnicy.

Wypracowane rekomendacje pozwoliły na zbudowanie pierwszych projektów i programów z zakresu edukacji artystycznej i kulturalnej, a także nawiązywania partnerstw oraz mapowania lokalnych liderów i aktywistów.

Przez trzy lata działalności z sukcesem aplikowaliśmy do programów dotacyjnych, otrzymując dofinansowania i realizując **12 projektów** z zakresu edukacji architektonicznej kulturalnej, historycznej i ekologicznej.

Jednym z najważniejszych sukcesów było otrzymanie dofinansowania z **Programu Narodowego Centrum Kultury Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne Edycja 2024**, co pozwoliło nam na przeprowadzenie diagnozy potencjału społeczno-kulturalnego, którą zrealizowaliśmy we współpracy z badaczkami i ekspertami Fundacji Obserwatorium.

Realizacja projektu pozwoliła nam na dotarcie do nowych grup odbiorców oraz zbudowanie wizerunku Żoliborskiego Domu Kultury jako instytucji otwartej na dialog, zapraszającej mieszkanki i mieszkańców do współtworzenia działań i wydarzeń kulturalnych blisko miejsca zamieszkania.

Dziś Żoliborski Dom Kultury to instytucja z:

- opracowaną i wdrożoną identyfikacją wizualną,
- dwoma Miejscami Aktywności Lokalnej,
- unikatowymi i prężnie działającymi pracowniami artystycznymi w Forcie Sokolnickiego oraz Prochowni Południowej,
- ofertą zajęć stałych, warsztatów, cykli muzycznych, literackich i kompetencyjno-twórczych.

Dotychczasowe działania Żoliborskiego Domu Kultury pozwoliły na rozwój procesu wsłuchiwania się w głosy mieszanek i mieszkańców Dzielnicy Żoliborz i pogłębiania wspólnot lokalnych. Realizacja oddolnych inicjatyw i pomysłów sąsiedzkich, działania pomocowe w ramach kawiarenki

naprawczej, cykliczne wymienianie puzzli, śniadania sąsiedzkie, potańcówki czy warsztaty ogrodnicze i twórcze wzmocniły więzi międzyludzkie. Zbudowały też wizerunek Żoliborskiego Domu Kultury jako miejsca uczącego się, przyjaznego i uważnego.

Trzyletni okres działalności instytucji to nadal introdukcja, ale dość znacząca, bo pozwoliła nam na wypracowanie pierwszych konwencji i praktyk kulturowych, zainicjowanie społecznego rezonansu. Nowa, nieobciążona historią czy skostniałą strukturą organizacja ma zatem wyjątkową możliwość budowania swojej tożsamości na podstawie takich wartości jak otwartość, autentyczność i elastyczność.

Rozwój Żoliborskiego Domu Kultury w latach 2025–2030 to szansa na eksplorowanie nowoczesnych modeli działania: eksperymentalnych, hybrydowych i włączających. To także wzmacnianie kulturowej infrastruktury miejsc, w których już działa.

W najbliższych latach wspólnie z ZESPOŁEM Żoliborskiego Domu Kultury, artystami, lokalnymi liderami i liderkami chciałbym **wspierać i rozwijać następujące obszary:**

1. Widoczność

Żoliborski Dom Kultury rozpoczął proces refleksyjno-rozwojowy „**Kim jesteśmy i dokąd zmierzamy?**” we współpracy z ekspertkami z Fundacji Kultury Dialogu, której celem jest wypracowanie docelowej narracji instytucji. Obranym przez nas kierunkiem działań będzie uważne i pogłębione rozpoznanie na nowo zasobów i potencjałów Dzielnicy Żoliborz. Podczas prac nad tym obszarem opracujemy strategię rozwoju relacji z publicznością i rozpoznawalności Żoliborskiego Domu Kultury. A wszystko to z troską o tożsamość i unikatowość miejsc, w których znajdują się nasze placówki.

Zamierzam stworzyć sieć **sojuszy widoczności** przez pogłębienie lokalnych partnerstw, łączenie sił oraz stworzenie flagowych wydarzeń

zaprojektowanych w oparciu o wypracowane wartości Żoliborskiego Domu Kultury.

Rezultatem tych procesów badawczo-mapujących będzie również zainicjowanie innowacyjnych formatów **obecności** w przestrzeni publicznej takich jak np.: mikrodziałania osiedlowe, interwencje podwórkowe, performance czy spacer performance.

2. Uznanie

Zaufanie i uznanie to symboliczny kapitał i potwierdzenie, że instytucja jest ważna, potrzebna i autentyczna. Rozpocznę konsekwentny proces długoterminowego budowania marki Żoliborskiego Domu Kultury przez pracę nad pogłębieniem zaufania społeczności lokalnej, opracowaniem spójnych linii programowych, profesjonalizacji kadry, czy stworzenia świadectwa trwałego wkładu w dziedzictwo historyczne Dzielnicy.

Przykładowe działania:

Mapa Miejskiej Wrażliwości: opracowanie emocjonalnej mapy Żoliborza opartej na sentymentalnych opowieściach, wspomnieniach, zapachach, dźwiękach, emocjach.

Archiwum Fortu: stworzenie stałej mikro wystawy w jednej z kaponier Fortu Sokolnickiego, przybliżającej mieszkankom i mieszkańcom Warszawy, turystom i młodzieży historię oraz funkcję zabytkowego obiektu.

3. Stabilność

Żoliborski Dom Kultury jest nadal najmłodszą dzielnicową instytucją kultury. Stoi przed nią wyzwanie zakorzenienia i zapewnienia sobie trwałego miejsca w świadomości lokalnej społeczności. Proces budowania stabilności instytucji „trzylatki” wymaga przede wszystkim:

- zbudowania relacji z otoczeniem poprzez wsłuchiwanie się w głos mieszkanek i mieszkańców,

- wzmocnienia pola obecności poprzez spójność działań z misją i wartościami,
- odważnego i długofalowego planowania i eksperymentowania.

Zadbam o proces budowania programowej cykliczności przez wprowadzenie kolejnych stałych formatów tematycznych, które zbudują przywiązanie publiczności.

Stabilność instytucji to również nieustający rozwój, a szczególnie ludzi, którzy ją tworzą. Zadbam o profesjonalizację kadry Żoliborskiego Domu Kultury przez wprowadzenie mentoringu wewnętrznego, cyklu rezydencji rozwojowych, szkoleń i warsztatów kompetencyjnych.

III. Misja i wizja



1. Misja

Żoliborski Dom Kultury czyni kulturę dostępnym i wartościowym elementem życia mieszkanek i mieszkańców dzielnicy Żoliborz i całej Warszawy. Jest źródłem inspiracji. Buduje więzi w małych i dużych społecznościach i wspiera myśl podnoszenia kompetencji przez całe życie.

2. Wizja

Żoliborski Dom Kultury to miejsce nowych pomysłów, wspólnego uczenia się i eksperymentowania, gdzie mieszkanki i mieszkańcy dzielnicy Żoliborz spotykają się, by tworzyć relacje oparte na bliskości, różnorodności i współodpowiedzialności.

Wszelkie działania Żoliborskiego Domu Kultury służą lokalnej społeczności, tworząc przestrzeń do testowania nowych formatów twórczego bycia razem.

IV. Strategie i kierunki działań

Żoliborskiego Domu Kultury na lata 2025–2030



1. Kultura bliskości, bliskość kultury

Niepewna i niezwykle dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość, osamotnienie jednostki, atomizacja i cyfryzacja życia - to wszystko powoduje stres i frustrację. Kontakty międzyludzkie przenoszą się do sfery online, tempo życia w wielkim mieście przyspiesza w zawrotnym tempie.

W moim odczuciu dzielnicowy dom kultury powinien **zadbać o relacje i stworzyć przestrzeń do spotkania człowieka z człowiekiem.** Moją

ambicją jest rozwijanie Żoliborskiego Domu Kultury w kierunku, w którym w centrum działań nie stoi tylko „produkt kultury” taki jak wydarzenie czy koncert, ale relacja, która się wokół niego tworzy. Kultura bliskości to:

- fokus na spotkania oraz atmosferę,
- działania lokalne angażujące mieszkańców i dające im głos,
- przestrzeń do współdecydowania i tworzenia.

Instytucja powinna być czuła, a wszelkie działania podejmowane przez Żoliborski Dom Kultury powinny zapraszać mieszkańców do doświadczania i przeżywania razem.

Przykładem takich aktywności będą wspólnotowe działania w otwartej przestrzeni przy ogrodzie społecznym znajdującym się przy Centrum Lokalnym Żoliborz:

- tworzenie sąsiedzkich „grządek bliskości”,
- spacerowniki dzielnicowe, czyli sentymentalne wędrówki z opowieściami,
- spotkania międzypokoleniowe,
- warsztaty opowiadania historii, wspólnego szycia, naprawiania czy majsterkowania.

Bliskość i kontakt z drugim człowiekiem obniżają poziom stresu, zwiększają poczucie bezpieczeństwa, a zmniejszają osamotnienia.

Efektem takiego podejścia do działań kulturalno-społecznych będzie realny wzrost poczucia sprawczości odbiorców. Uczestnicy wspólnotowych działań sąsiedzkich będą mogli doświadczyć, że ich głos ma znaczenie i że mogą wpływać na swoje otoczenie. To wzmocni ich poczucie przynależności i tożsamości lokalnej.

Wspólne spotkania i twórcze działania wpłyną pozytywnie na rozwój kompetencji miękkich naszej publiczności, a także zbudują zaufanie i więzi, które są fundamentem zdrowego społeczeństwa obywatelskiego.

Działania kulturalne w takim modelu staną się narzędziem dialogu, umożliwiając odbiorcom wzajemne zrozumienie i empatię.

Szczególnym obszarem, angażującym lokalną społeczność jest **archiwistyka społeczna**, której chcę poświęcić uwagę w dalszych działaniach Żoliborskiego Domu Kultury.

Wspólne działania związane z dokumentowaniem przeszłości, ale też teraźniejszości jednoczą ludzi, którzy mogą wymieniać się doświadczeniami i wspomnieniami. Uważam, że wszelkie praktyki związane z inicjatywami w tym obszarze pozwolą młodej instytucji, jaką jest Żoliborski Dom Kultury, stać się aktywnym uczestnikiem, obserwatorem oraz liderem procesów tożsamościowych i odkrywania na nowo lokalnych znaczeń.

Chcę, aby wszelkie działania Żoliborskiego Domu Kultury w tym obszarze były przeprowadzane w procesie performatywnym, gdzie mieszkańcy i mieszkanki opowiadają, wspominają, dzielą się emocjami. W moim przekonaniu będzie to świetnym narzędziem do wzmocnienia podmiotowości i zbudowania bliskich relacji międzyludzkich.

2. Naturalne zbliżenie

Żoliborski Dom Kultury działa obecnie w pięciu miejscach. Działania statutowe prowadzimy w Forcie Sokolnickiego, Miejscu Aktywności Lokalnej, Centrum Lokalnym Żoliborz, Prochowni Południowej i w pawilonie na Bazarku pod Halą Marymoncką. Od 2026 roku do zasobów dołączy również budynek przy ulicy Śmiałej. Takie rozproszenie miejsc działań pozwoli nam na realne i uważne opracowanie programów i projektów z troską o potencjał historyczny, przyrodniczy i społeczny dzielnicy.

Każde miejsce niesie ze sobą gęstość znaczeń zapisanych w architekturze, układzie przestrzeni, wspomnieniach, zwyczajach i strukturze społecznej. Dlatego wizją tego obszaru będzie tworzenie działań opartych na refleksyjnej **pracy z historią, ekosystemem i krajobrazem**

społecznym miejsca. Ideą podejmowanych przeze mnie działań będzie fokus na konkretne obszary dzielnicy włączających mieszkańców jako narratorów i współtwórców.

Uważne podejście do miejsc, w których działać będzie Żoliborski Dom Kultury, to szansa na proces odczytywania relacji człowieka z przestrzenią - również w odniesieniu do zasobów przyrodniczych. Przyczyni się także do budowania zrównoważonej relacji z otoczeniem.

Ekosystem Żoliborza to jeden z najbardziej inspirujących mnie obszarów dzielnicy. Z jednej strony to sieć parków i skwerów, dzikie zakątki między blokami, zabytkowe pasy zieleni, unikatowe na skalę całej Warszawy Sady Żoliborskie, Kępa Potocka, bliskość Wisły, z drugiej zaś kompleksowa myśl architektoniczna zaprojektowana z troską o relację z naturą niemal całego obszaru dzielnicy. Chcę, aby **dziedzictwo przyrodnicze** było jedną z ważnych osi programowych Żoliborskiego Domu Kultury.

Przy Centrum Lokalnym Żoliborz rozwija się ogród sąsiedzki. Od pierwszego roku działalności instytucji konsekwentnie prowadzimy projekty z obszaru edukacji ekologicznej. Podejmujemy działania twórcze z wykorzystaniem materiałów z drugiego obiegu, włączając lokalnych twórców i artystów. **Zielony potencjał dzielnicy** będzie nadal źródłem inspiracji do realizacji projektów społeczno-kulturalnych poruszających temat miejskiego ogrodnictwa, zielonego aktywizmu, ochrony naturalnego dziedzictwa, świadomego odzyskiwania odpadów czy katastrofy klimatycznej.

Chcę, aby Żoliborski Dom Kultury badał rytm dzielnicy, prowadził obserwację uczestniczącą, skoncentrowaną i reagującą na sygnały z najbliższego otoczenia. Filarami tego obszaru będą:

- czułe archiwa,
- emocjonalne mapy osiedli (z uważnością na zasoby przyrodnicze),
- wystawy i instalacje,
- sąsiedzkie słuchowiska,

- spacerory przyrodnicze,
- warsztaty pracy z naturalnymi materiałami w duchu powrotu do tradycji (wikliniarstwo, garncarstwo, tkactwo, zielarstwo, haft tradycyjny, barwienie tkanin roślinami i ziemią).

Efektom tych działań będzie zbudowanie wizerunku Żoliborskiego Domu Kultury jako refleksyjnego centrum edukacji ekologicznej i historycznej.

3. Wellbeing Lab: Żoliborz

Uważna i realnie potrzebna instytucja kultury powinna reagować na zmiany czy kryzysy, a przede wszystkim na **kondycję psychiczną człowieka, mieszkańca wielkiej aglomeracji**. Działania społeczno-kulturalne odgrywają kluczową rolę w trosce o dobrostan swoich odbiorców, szczególnie w kontekście takich wyzwań jak stres, izolacja społeczna, kultura nanosekundy czy niepewność ekonomiczna.

Raport „Dobrostan Polek i Polaków” przygotowany przez infuture. Institute na zlecenie Benefit System wskazuje, że zaledwie 4 na 10 osób ocenia swój dobrostan jako dobry, a średni wynik w 10-stopniowej skali wynosi jedynie 4,9.

Dlatego chcę tworzyć Żoliborski Dom Kultury jako instytucję wspierającą holistycznie mieszkanki i mieszkańców dzielnicy Żoliborz. Jak? Poprzez proponowanie i włączanie ich w projekty, których celem będzie budowanie relacji społecznych, dbanie o wewnętrzny spokój i kontakt z naturą.

Zamierzam stworzyć model edukacji społeczno-artystycznej, aby zadbać o rozwój osobisty w takich obszarach jak kompetencje miękkie czy redukcja stresu, promujących świadomy i zdrowy tryb życia w oparciu o budowanie więzi i relacji społecznych.

Przykładami takich działań mogą być:

- **Żoliborska Cisza:** cykl cotygodniowych spotkań wyciszających dla osób zmęczonych i przeciążonych natłokiem informacji i hałasu. W zapraszającej sali do zajęć ruchowych w budynku przy ul. Śmiałej

21 odbywać się będą spotkania pełne medytacji, muzyki wysokowibracyjnej, kontemplacji i relaksu.

- **Akcje Realne:** cykl cotygodniowych spotkań z coachami, mentorami czy ogrodnikami propagujący zdrowy styl w życiu w odniesieniu do najbliższego otoczenia. Połączony z interwencjami roślinnymi na lokalnych podwórkach, spacerach dobrostanowych, sesjach redukcji stresu i frustracji.

4. Edukacja kulturalna przez całe życie

Chcę, żeby Żoliborski Dom Kultury **stwarzał możliwości**. Był miejscem próbowania, spotkania, odkrywania, doświadczania, sprawdzania i bycia razem.

Moją troską będzie, by takim miejscem stała się szczególnie główna siedziba instytucji przy **ulicy Śmiałej 21**. Zamierzam stworzyć tam przyjazne i odważne miejsce osobistego oraz twórczego rozwoju. Będą tam działać pracownie:

- ceramiczna,
- rękodzielnicza,
- malarstwa i sztuk plastycznych,
- ruchowa,
- fotograficzna,
- muzyczna,
- wielofunkcyjna przestrzeń sąsiedzka.

Moją ambicją będzie stworzenie programów i projektów edukacji kulturalnej w myśl koncepcji „**beginner’s mind**” (ang. umysł początkującego). Uważam, że instytucja kultury powinna oferować nie tylko treści, ale umożliwiać odbiorcom **przeżycie procesu uczenia się, praktykowania, eksperymentowania bez presji rezultatu**. W duchu tej koncepcji obiekt przy ulicy Śmiałej 21 stanie się laboratorium twórczego poszukiwania, gdzie będzie miejsce na pielęgnowanie ciekawości, zdumienia, zachwyty, a nawet niepewności.

Edukacja kulturalna w moim rozumieniu nie kończy się na zdobywaniu wiedzy. Niewiedza nie musi być brakiem, a początkiem możliwości.

Chcę postawić na rozwój Żoliborskiego Domu Kultury, który rozbudza ciekawość, zachęca do poszukiwania, ale jednocześnie uczy się razem ze swoją publicznością.

Twórcze spędzanie wolnego czasu, praktykowanie i eksplorowanie nowych zagadnień rozwijają kreatywność, umiejętność współpracy z innymi, kompetencje odbiorcze i komunikacyjne. Dlatego działania edukacyjne powinny być skierowane do wszystkich grup wiekowych i społecznych.

Do najważniejszych grup, do których chcę dotrzeć, tworząc programy kompetencyjne, należą **młodzież i seniorzy**.

W 2024 roku w Żoliborskim Domu Kultury został zrealizowany projekt z obszaru edukacji artystycznej dla młodzieży „Wszystko jest w porządku”. Jego celem było stworzenie przestrzeni dla młodzieży do wyrażania swoich myśli. Jak? Poprzez sztukę, rozwijanie samodzielności, niezależności i sprawczości. A także podniesienie kompetencji twórczych poprzez rozbudzenie zainteresowania okoliczną przyrodą i sztuką performatywną. Dzięki realizacji tego zadania udało nam się zbudować bezpieczną przestrzeń do wymiany myśli i poglądów. Zmapowaliśmy potrzeby oraz zagrożenia, które towarzyszą młodym ludziom, takie jak osamotnienie, obawa przed wyrażaniem własnych emocji czy lęk przed wykluczeniem.

Widzę ogromną potrzebę inwestowania i dbania o dobrostan psychiczny młodych ludzi z wykorzystaniem akcji, warsztatów oraz działań artystycznych. Młodzi ludzie stoją przed wieloma trudnymi i nowymi dla nich wyzwaniami, które kształtują ich życie i przyszłość. Dodatkowo młodzi ludzie są niezwykle wrażliwi na kryzys klimatyczny, co powoduje u nich niepokój stanem naszej planety. Wszechobecna technologia powodująca problemy z koncentracją zaburza relacje międzyludzkie. Wobec tych problemów chcę tworzyć projekty stanowiące bezpieczną przystań dla młodego człowieka.

Włączanie osób seniorskich do działań z obszaru edukacji artystycznej może być jednym z elementów skutecznie aktywizujących i integrujących, zachęcających do rozwijania kompetencji twórczych bez względu na wiek.

Pozostawanie aktywnym intelektualnie ma dobroczynny na neuroplastyczność mózgu i rozwój kreatywności, a utrzymywanie kontaktu z innymi ludźmi i wspólnotowe działanie pozytywnie wpłynie na ich kondycję fizyczną i psychiczną.

5. Mikro działania

Uważam, że dzielnicowa, czuła i uważna instytucja kultury powinna rozpoznawać lokalne dziedzictwo i budować na nim klarowną narrację. Chcę to realizować nie przez duże koncerty i spektakularne wydarzenia, a przez **działania na mikroskalę**.

Będą to akcje w niekonwencjonalnych miejscach i alternatywnych przestrzeniach Dzielnic Żoliborz. Ukierunkowane na budowanie uważnej, dostępnej i mobilnej instytucji kultury.

Przykładem takiego działania jest obecnie prowadzony przez Żoliborski Dom Kultury projekt **Radio Marymont** w pawilonie pod Halą Marymoncką. W ramach tego projektu zapraszamy mieszkanki i mieszkańców dzielnicy do opowiadania historii związanych z codziennym życiem, zwyczajami, sentymentalnymi wspomnieniami oraz pamięcią miejsc i zdarzeń. Zamieniliśmy pawilon na bazarku w małe studio nagrań, przestrzeń warsztatową, wystawienniczą, organizujemy tam performanse, koncerty. Weszliśmy w świat bazarku, przestrzeni wymiany i obiegu, ale też rozmowy, spotkania i więzi społecznych. Prowadzone przez nas działania w ramach projektu Radio Marymont wykorzystują potencjał miejsca kultowego i zakorzenionego, nadając nowy sens podstawowej funkcji bazarku jako przestrzeni wymiany. Stworzyliśmy miejsce odzyskiwania historii i legend. Dzielenia się kompetencjami, emocjami, doświadczeniami wspólnie z mieszkankami i mieszkańcami Dzielnic Żoliborz.

Zamierzam konsekwentnie poszukiwać i mapować miejsca nieoczywiste, prowadzić akcje performatywne w dzielnicy „na codziennych ścieżkach mieszkanki i mieszkańców”, aby urealnić jeszcze bardziej ideę instytucji, która **„staje na drodze”**. Będą to mikrointerwencje kulturalno-społeczne wykorzystujące metodę badania przez działanie, sztukę site specific i ideę czułości lokalnej. Chcę skupić się i zmapować nie tylko miejsca, ale również idee te zwykle niezauważalne, ale jednocześnie kulturowo i społecznie znaczące.

Przykładowe działania z tego obszaru:

- **Dźwięki Działki:** cykl akcji artystycznych i działań twórczych we współpracy z ogrodnikami z Rodzinnych Ogródków Działkowych na Kępie Potockiej.
- **Głosy Bramy:** cykl podwórkowych działań animacyjnych, których finałem będzie instalacja dźwiękowa w bramie pomiędzy kamienicami.

V. Żoliborski Dom Kultury w rzeczywistości zmian



W świecie pełnym niepewności w obliczu wielu skomplikowanych wyzwań (kryzys gospodarczy, klimatyczny, niepokoje społeczne, postęp technologiczny) ogromną rolę odgrywa umiejętność szybkiego reagowania i zdolność adaptacji do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych.

Kluczowym wyzwaniem stojącym przed instytucją i jej kadrami zarządzającą jest umiejętność przekształcenia wyzwań i kryzysów w możliwość rozwoju i innowacji na płaszczyźnie operacyjnej. Chcę, aby Żoliborski Dom Kultury czuł puls zmieniającej się rzeczywistości i z uważnością adaptował się do idei i swoich odbiorców. Siłą tej instytucji powinna być więc **elastyczność i odporność na zmiany**.

Ważnym obszarem jest dla mnie również rozwój instytucji w zakresie dopracowania standardów środowiska pracy oraz dostępności obiektów Żoliborskiego Domu Kultury.

Zarządzanie zespołem i instytucją powinno więc być oparte na procesach służących wzmacnianiu i inwestowaniu w rozwój umiejętności adaptacyjnych zespołu. Tworzeniu planów działania z marginesem na czynniki zmienne, konsekwentnym mapowaniu trendów i potrzeb lokalnej społeczności oraz opracowaniu procedur pozwalających na zwinne zarządzanie zasobami na wypadek kryzysów.

VI. Miejsca działań Żoliborskiego Domu Kultury



Wszystkie działania prowadzone przez Żoliborski Dom Kultury będą służyć wspieraniu sąsiedzkich relacji i rozwojowi kompetencji kulturowych mieszkańców.

W perspektywie pięciu lat Żoliborski Dom Kultury stanie się siłą napędową rozwoju kultury w dzielnicy, będzie wspierać i inspirować oddolne inicjatywy, inicjować programy i projekty społeczno-kulturalne. Stanie się uważnym i wspierającym partnerem dla lokalnej społeczności, grup nieformalnych, artystów i innych organizacji działających w obszarze twórczym.

1. Śmiała 21 - Laboratorium Twórcze

Zrewitalizowany budynek będzie pełnił funkcję edukacyjną w wielu obszarach. Chcę, aby ta przestrzeń stała się miejscem wspólnego doświadczania, testowania, odkrywania i eksperymentowania.

Tu będą odbywały się zajęcia dla wszystkich grup wiekowych, warsztaty, spotkania sąsiedzkie, rozwijać się będą pracownie artystyczne. Będzie to swoisty inkubator procesów, a warsztaty, kursy, działania zostaną zaprojektowane w formule **learning by doing**: uczenia się przez działanie. Moją ambicją jest również stworzenie innowacyjnych modułów tematycznych np. 3-miesięcznych cykli. Poświęcimy je takim tematom jak głos, obiekt, rzemiosło, nowe technologie, a zakończymy wydarzeniem typu open lab – czyli pokazem dla publiczności.

Obecnie rozpoczął się proces przebudowy i adaptacji budynku przy ul. Śmiałej 21 na potrzeby Żoliborskiego Domu Kultury. Chcę, aby program działań artystycznych i edukacyjnych w tym miejscu stworzony został **w dialogu z mieszkankami i mieszkańcami** Dzielnicy Żoliborz. Dlatego zamierzam we współpracy z Centrum Komunikacji Społecznej w Warszawie przeprowadzić konsultacje społeczne. Wypracowane rekomendacje z raportu pozwolą na zaprojektowanie takich aktywności, jakich realnie potrzebuje nasza publiczność.

Wszelkie działania podejmowane przeze mnie w tym miejscu będą tworzone z troską i uważnością na dobre sąsiedztwo poprzez zdobycie zaufania mieszkanek i mieszkańców z okolicznych kamienic oraz całej dzielnicy.

W perspektywie pięciu lat obiekt przy ulicy Śmiałej 21 stanie się miejscem twórczego ryzyka, rozwoju, otwartości, próbowania, kreowania- realnie wpływającym na jakość lokalnej kultury.

2. Fort Sokolnickiego/Prochownia Południowa – Fort OUT

Zabytkowy budynek Fortu Sokolnickiego i jego stan techniczny jest dla mnie wielowymiarowym wyzwaniem. Obiekt wymaga gruntownego remontu. Rewitalizacja obiektu to proces etapowy, czasochłonny i wymagający dostępności ogromnych funduszy oraz opracowania długoterminowej, wielostopniowej strategii transformacji. Moim zadaniem na najbliższą kadencję będzie sukcesywne opracowywanie poszczególnych etapów rewitalizacji tego obiektu. Zdobywanie dofinansowań zewnętrznych, monitorowanie działań infrastrukturalnych oraz zabezpieczenie przed dalszą degradacją.

Obecnie trwają prace nad wyłonieniem wykonawcy realizującego założenia wielobranżowej koncepcji remontu istniejącej zabudowy stalowo szklanej dziedzińca wraz z nowymi elementami szklanymi i gruntowną modernizacją wentylacji i klimatyzacji.

Zgodnie z założeniami koncepcji rewitalizacji zadaszona Fortu Sokolnickiego obiekt zyska bardziej funkcjonalny, dostępny przez cały rok ogrzewany dziedziniec. Stanie się on wielofunkcyjną przestrzenią pełniącą rolę kulturalną, społeczną, edukacyjną, widowiskową, wystawienniczą i użytkową.

Planowany remont budynku wymusza konieczność uruchomienia programu tymczasowego i planu działań w alternatywnych przestrzeniach i

plenerze, opracowanego z myślą o utrzymaniu ciągłości programowej i widoczności instytucji. Ten czas to szansa na rozszerzenie obecności Żoliborskiego Domu Kultury w dzielnicy, gdzie tymczasowość staje się mobilnym formatem programowym.

Jednym z kierunków działań będzie program **FORT OUT**. Cykl animacyjnych działań podwórkowych, mikro koncertów osiedlowych, spacerów performatywnych, akcji i instalacji w przestrzeni publicznej (np. w Parku Żeromskiego, na Bazarku pod Halą Marymoncką czy krótkoterminowych rezydencji artystycznych w Prochowni Południowej).

Program będzie również zakładał formaty hybrydowe jak podcasty czy transmisje oraz partnerstwa z jednostkami miejskimi (np. ZGN) lub wspólnotami mieszkaniowymi. Zakładam, że podczas trwania prac nad rewitalizacją Fortu, zostanie oddany do użytku obiekt przy ul. Śmiałej 21, wówczas nasze działania programowe przeniesiemy do tej siedziby.

3. Miejsce Aktywności Lokalnej i Centrum Lokalne Żoliborz

MAL i CLŻ to miejsca otwarte, wspierające oddolne inicjatywy i pomysły mieszkańców. Kultura dzieje się w nich organicznie przez gesty wzajemności, współpracy i lokalnej troski o najbliższe otoczenie. To przestrzenie, w których najważniejszymi wartościami są relacje, więzi, zaufanie. To laboratoria sąsiedzkich wspólnot i codzienności, wrażliwe i otwarte na głosy, potrzeby, różnice. To w końcu miejsca, w których wzajemnie uczymy się dbać: o siebie nawzajem, przestrzeń, ogród, rzeczy współdzielone. Tu troska o najbliższe sąsiedztwo jest fundamentem.

Miejsca te będą rozwijać się jako przestrzenie uważnie rejestrujące mikroprocesy społeczne i kulturowe. Z modelowym zachowaniem elastyczności i reagowaniem na zmiany zachodzące wokół: klimatyczne, ekonomiczne, modeli i wzorców uczestnictwa, technologiczne, tożsamościowe. Program tych placówek powinien więc być responsywny i

wrażliwy, **poszukujący odpowiedzi na potrzeby lokalnej społeczności.**

VII. Podsumowanie

Obecny status Żoliborskiego Domu Kultury przypomina formułę start-upu, nowej wzrastającej organizacji z jasno określonymi celami: **być bliżej mieszkańców, stwarzać im możliwości twórczego rozwoju, inspirować do zmian i budować trwale więzi.** Dlatego moim zadaniem będzie monitorowanie i zarządzanie procesami rozwoju instytucji. Po to, aby wykreowała swoją unikalność w oparciu o lokalne konteksty.

Moim wyzwaniem na kadencję 2025–2030 jest przede wszystkim stworzenie żywego modelu rozproszonych działań mobilnych na czas przejściowy, jakim jest rewitalizacja Fortu Sokołnickiego i jednoczesna budowa siedziby przy ulicy Śmiałej 21.

Taki model nomadycznej kultury przyczyni się do zwiększenia widoczności, nieprzerwanej obecności, ale przede wszystkim dostępności instytucji w przestrzeni publicznej Dzielnicy Żoliborz.

Uważam, że ta mobilność i rozproszenie działań będą siłą napędową w procesie ugruntowania tożsamości Żoliborskiego Domu Kultury jako miejsca, które kreuje, inicjuje i współtworzy życie kulturalne dzielnicy.

Moją ambicją będzie:

- przygotowanie, zaprogramowanie i otwarcie nowej siedziby przy ulicy Śmiałej 21 poprzedzone cyklem działań diagnostycznych i konsultacyjnych,
- uruchomienie działań z zakresu edukacji kulturalnej w nowej placówce,
- zdefiniowanie na nowo klarownej roli Fortu Sokołnickiego jako przestrzeni awangardowych wydarzeń kulturalnych.

Moja wizja Żoliborskiego Domu Kultury to wizja instytucji relacyjnej, uczącej się, włączającej, gotowej do testowania nowych form działania i przekraczania tradycyjnych ról, projektującej swoją narrację razem ze społecznością lokalną.